

SVIZOVE STRANI

[novice]

9. januar 2006 * Ljubljana

1. seja Koordinacije reprezentativnih sindikatov javnega sektorja

Predstavniki sindikatov so na seji soglašali, da Branimir Štrukelj, glavni tajnik Sviza, do konca letošnjega junija prevzame vodenje Koordinacije reprezentativnih sindikatov javnega sektorja. Seznanili so se tudi s pripravami na začetek pogajanj za nov socialni sporazum za obdobje od leta 2006 do 2009. Za predstavnika Koordinacije v teh pogajanjih je bil prav tako imenovan Branimir Štrukelj.

10. januar 2006 * Ljubljana

53. seja Izvršilnega odbora Sviza

Članice in člani Izvršilnega odbora Sviza so na seji med drugim obravnavali predlog socialnega sporazuma za obdobje od leta 2006 do 2009. Sklenili so, da se bo Sviz dejavno vključil v usklajevanje socialnega sporazuma. Poleg tega bo drugim sindikatom predlagal, da bi oblikovali in poenotili skupna stališča do osrednjih vladnih predlogov.

Seznanili so se tudi, kako poteka ustanavljanje Konfederacije sindikatov javnega sektorja in ob tem potrdili Akt o ustanovitvi konfederacije. Začele so se že priprave na 7. skupščino Sviza, ki bo letos potekala zadnji novembrski in prvi decembrski dan. Izvršilni odbor je tako razpravjal o volilnih opravilih.

20. januar 2006 * Ljubljana

Ministra dr. Milana Zvera opozorili na nezakonitost izdane okrožnice

Šolskega ministra dr. Milana Zvera smo v pismu opozorili, da je zadnja okrožnica, ki jo je izdalo Ministrstvo za šolstvo in šport, nezakonita. V njej minister zahteva od ravnateljev, naj ob daljši odsotnosti delavcev ali ob prenehanju delovnega razmerja praznoredijo učno oziroma delovno obveznost posameznega delavca med druge zaposlene. Če to ne bi bilo mogoče, bi morali ravnatelji, preden bi objavili prosto delovno mesto, dobiti za to ministrovo soglasje.

Sviz se je odzval na okrožnico, ker se minister ob tem vprašanju ni posvetoval s sindikatom, hkrati pa smo opozorili, da bo ministrova zahteva nedvomno vplivala na zniževanje kakovosti pouka in drugega vzgojno-izobraževalnega dela. Za Sviz ni sprejemljivo, da vlada uveljavlja obljubo o zmanjšanju števila zaposlenih v javnem sektorju na račun dodatnega obremenjevanja učiteljev, kakovosti pouka in da varčuje tudi na škodo učencev. Šest dni po tistem, ko je Sviz ministru poslal pismo, je s svojim stališčem o tem vprašanju seznanil tudi javnost na tiskovni konferenci.

23. januar 2006 * Ljubljana

Sviz pisal ministru dr. Vasku Simonitiču

Sindikalni zaupniki iz nekaterih kulturnih zavodov so Sviz obvestili, da je Ministrstvo za kulturo (MK) v odločbah o financiranju za leto 2006 nekaterim zavodom namenilo občutno nižja sredstva za plače v primerjavi z letom 2005. Sviz je v pismu ministru dr. Vasku Simonitiču izrazil ostro nasprotovanje temu zniževanju ter morebitnemu (oziroma posledičnemu) zmanjšanju števila zaposlenih v kulturnih zavodih. Prosil ga je tudi za pojasnila, zakaj je MK zmanjšalo sredstva za plače, kakšna je zakonska osnova za to ter kakšne so predvidene finančne posledice. Ko bo Sviz od MK prejel odgovor, vas bomo z njim seznanili.

24. januar 2006 * Ljubljana

9. seja predsedstva Sindikalne konference zavodov za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami

Člani predsedstva te sindikalne konference so na seji obravnavali predlog dokumenta o letni delovni obveznosti strokovnih delavcev. Govorili so še o izobraževanju v osnovnih šolah s prilagojenim programom ter o nadaljnjem strokovnem usposabljanju strokovnih delavcev v šolah in zavodih za otroke s posebnimi potrebami. Dogovorili so se tudi o nekaterih nadaljnjih dejavnostih, povezanih s predlogi dodatkov za strokovne delavce v šolah in zavodih za otroke s posebnimi potrebami v sklopu novega plačnega sistema.

28. januar 2006 * Ormož

Dan prosvetnih delavcev območnega odbora Sviza Ormož

Čeprav so na območnem odboru Sviza Ormož tako kot povsod drugod po Sloveniji in po svetu kot vsako leto oznanjavali svetovni dan učiteljev že oktobra lani, so zadnje januarsko soboto pripravili še eno praznovanje dneva prosvetnih delavcev za vse zaposlene v vzgoji in izobraževanju v občini Ormož. Program praznovanja se je začel že ob pol dveh popoldne s košarkarsko tekmo med igralci Glavnega odbora Sviza in Območnega odbora Ormož. Z očitno pomočjo sodnika in prednostjo domačega terena so slavili gostitelji (66 : 44), a več kot dober vtis so pustili tudi kapetan Glavnega odbora Branimir Štrukelj s soigralci. Praznovanje dneva prosvetnih delavcev se je nadaljevalo z uradnimi nagovori predsednice območnega odbora Zorice Šimunič, glavnega tajnika Sviza in predstavnika občine, ogledom gledališke predstave in večerjo, sklenilo pa s plesom ob zvokih ansambla.

31. januar 2006 * Ljubljana

4. seja predsedstva Sindikalne konference srednjih šol in dijaških domov

Na seji so članice in člani predsedstva obravnavali problematiko projekta MoFAS in vprašanje dijakov s posebnimi potrebami v srednjih šolah. Govorili so še o položaju dijaških domov in se domenili za program dela te sindikalne konference za leto. Strinjali so se, da je zaradi napovedanega manjšega vpisa dijakov v prihodnjih letih treba najti nadomestne rešitve, ki naj bi preprečile morebitno odpustanje zaposlenih v vzgoji in izobraževanju. Prav tako so sklenili, da bodo šolsko ministrstvo opozorili na druga odprta vprašanja in nekatere pomanjkljivosti v zakonodaji.

1. februar 2006 * Ljubljana

Podpis Akta o ustanovitvi konfederacije sindikatov javnega sektorja

Akt o ustanovitvi so podpisali predstavniki vseh petih sindikatov, ki so sodelovali v pogovorih za ustanovitev konfederacije. Po podpisu so predstavniki Sviza, Sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije, Policijskega sindikata Slovenije, Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije in Neodvisnega sindikata delavcev Ljubljanske univerze pripravili še novinarsko konferenco, na kateri so tudi javnosti predstavili razloge za ustanavljanje konfederacije ter načrte v zvezi z njo.

[uvodnik]

Varčevanje? Začnimo pri učiteljih!

BRANIMIR ŠTRUKELJ, glavni tajnik Sviza

Se vam zdi, spoštovani kolegi in kolegice, da bi lahko delali še pet pedagoških ur na teden več in bi bilo vaše poučevanje enako kakovostno, kot je pri polni tedenski učni obveznosti? In tisti, ki ste že obremenjeni čez polno tedensko učno obveznost: ste enako utrujeni po 25 ali 27 "pedagoških" urah, kot ste bili takrat, ko ste jih imeli 20 ali 22? Ste enako ustvarjalni, zbrani, sposobni reševati različne vzgojne ali pedagoške situacije kot pri normalnem obsegu ur?

Če je vaš odgovor ne, se strinjate z opozorili Sviza o posledicah za kakovost pouka, ki jih prinaša ministrovo navodilo o dodatnem obremenjevanju zaposlenih z urami, ki ostajajo za upokojenimi učitelji. Ministrova odločitev o povečevanju tedenske učne obveznosti in zmanjševanju števila učiteljev v slovenskih šolah za Sviz ni sprejemljiva. Obenem tudi ni zakonita, saj zakon podeljuje pristojnost, da lahko povečajo tedensko učno obveznost učiteljem, če organizacija pouka tako zahteva, ravnatelj. Ministrovo zadnje navodilo ravnateljem jeme to pristojnost in jo spreminja v dolžnost. Preneča me, kako mirno so se ravnatelji s tem sprizajznil. Podobno sem začuden, da javno ne opozorijo na posledice ukrepa za kakovost pouka. Cilj izobraževanja ni s čim manj denarja izpeljati čim več pouka - kar je sicer ena ključnih manter tudi drugih neoliberalnih vlad po svetu -, temveč je zakonsko opredeljen cilj "zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, ter telesno in duševno konstitucijo."

Sviz se v skladu s sprejetimi načeli in cilji odločno postavlja v bran kakovostnemu javnemu šolstvu, ki ga ministrov ukrep ogroža, in še posebno v bran učencem, dijakom in njihovim staršem, katerih prvotni interes je kakovostno izobraževanje. Učitelji se ne bi smeli tolažiti, da je povečan obseg učne obveznosti plačan, saj bi se lahko v prihodnje morda pokazalo, da je bil ukrep le vmesna postaja do zakonsko določene večje tedenske učne obveznosti od zdajšnje. Črni scenarij bi lahko šel takole: povečane obremenitve učiteljev vplivajo na poslabšanje kakovosti javnih šol, vlada se znajde pod kritiko najplivnejšega dela staršev in poišče rešitev v ustanavljanju zasebnih šol. Tem zagotovi več učiteljev z manjšimi obremenitvami in manj učencev v dobro opremljenih in prostornih oddelkih. Razume se, da se bo nadstandardna "storičev" dodatno plačala. Financiral je bo tisti, ki bo to zmozel. Vsem drugim bo ostalo javno šolstvo s premalo učitelji - ti bodo preutrujeni - prenatrpanimi razredi in pomanjkanjem denarja za izpeljavo pouka. Ob stalnih kritikah javnosti o lenih, brezvoljnih in slabo izobraženih učiteljih, ki da delajo premalo, bo javno šolstvo zivotarilo in se nezaustavljivo slabšalo.

Prতিরবণে in poenostavljanje? Upajamo. A hkrati vztrajamo pri dokazovanju trditve, da povečevanje učne obveznosti škodi kakovosti pouka.

BRANIMIR ŠTRUKELJ, Glavni tajnik Sviza

[v središču]

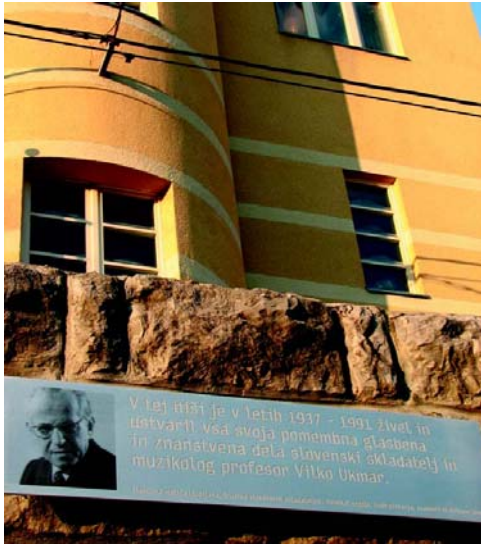

Podpis akta o ustanovitvi konfederacije sindikatov javnega sektorja - Predstavniki petih sindikatov, ustanoviteljev Konfederacije sindikatov javnega sektorja, podpisujejo Akt o ustanovitvi konfederacije. Nova konfederacija pomeni pomemben prispevek k povezovanju predstavnikov zaposlenih, kar je pred napovedanimi velikimi socialnimi in gospodarskimi reformami ključnega pomena za uveljavljanje interesov zaposlenih v javnem sektorju.

SVIZOVE STRANI

[kultura]

V teh dneh se spominjamo največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna in 8. februar oznamujemo kot slovenski kulturni praznik. Pomembna slovenskega kulturnega ustvarjalca smo se v sodelovanju z Glasbeno matiko Ljubljana ter Društvom slovenskih skladateljev spomnili tudi na Svizu. Zid pred vhodom na sedež sindikata na Oražnovi ulici 3 v Ljubljani po novem krasi spominska plošča Vilku Ukmarju, pomembnemu slovenskemu skladatelju, muzikologu, profesorju in publicistu.

Vilko Ukmar, ki je od leta 1937 do 1991 živel in ustvarjal v vili Perhavec, kjer je zdaj sedež Sviza, bi 10. februarja letos praznoval svoj 101. rojstni dan. Sviz je že večkrat dokazal, da ne skrbi le za zastopanje interesov zaposlenih v kulturi ter udeležanje njihovih pravic, pač pa tudi za ohranjanje spomina na pomembne kulturne ustvarjalce ter kulturne dediščine. Vila Perhavec je spominsko zaščiten in je že odigrala tudi svojo vlogo v sedmi umetnosti, saj so v njej snemali tudi filma Rusevine Janeza Burgerja in Pod njenim okrajom režiserja Metoda Pavca. Za prenovo zapuščenega vile in ponovno odkritje njenega sijaja pa sta arhitekta Matija Bevk in Vasa Perović dobila tudi nagrado Prešernovega sklada, ne nazadnje pa se je s prenovo vile spet zbudilo zanimanje za arhitekta Josipa Costaperario. Slednji je samo Ljubljani zapustil petindvajset del.

[pogajanja]

Po skoraj treh letih intenzivnih pogajanj za uveljavitev novega plačnega sistema v javnem sektorju v sklopu Kolektivne pogodbe za javni sektor je vlada v začetku letošnjega leta napovedala, da bo pripravila nov pogajalski predlog. Zato je sindikate zaprosila za prekinitev pogajanj, da pripravijo novo besedilo.

Sindikate je ta poteza vlade presenetila, saj so bili doslej že narejeni pomembni koraki pri usklajevanju uredbe o napredovanju v plačne razrede in pri pogajanjih za uveljavitev kolektivne pogodbe za javni sektor. Sindikati predvidevajo, da želi vlada združiti pogajanja o določiti izhodiščne plače in regresa za letošnje in prihodnje leto s pogajanjem o kolektivni pogodbi za javni sektor. Verjetno je, da vlada namerava izkoristiti zboljšanje pogajalske pozicije, ki ji jo je prinesla sprememba Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Po tej spremembi bodo funkcionarji in direktorji v javnem sektorju že 1. marca letos začeli prejemati plače v skladu z novim plačnim sistemom, čeprav so sindikati javnega sektorja spremembi zakona nasprotovali in niso podpisali izjave o usklajenosti med socialnimi partnerji. Vlada je kljub temu vztrajala pri tej spremembi in je enostransko vložila v parlamentarni postopek zakon, neusklajen s socialnimi partnerji oziroma celo ob njihovem ostrem nasprotovanju.

S spremembo taktike bo vlada sindikate najverjetneje skušala prisiliti v popuščanje pri zahtevah o eskalaciji izhodiščne plače, če bodo želeli imeti pravočasno določena regres in novo izhodiščno plačo za letošnje leto.

Sindikati se bodo opredelili, kako nadaljevati pogajanja, ko bodo od vlade uradno prejeli njen novi oziroma spremenjeni predlog.

[mednarodno]

VISOKO ŠOLSTVO IN RAZISKOVANJE V 21. STOLETJU

Melbourne je bil od 7. do 9. decembra lani prizorišče mednarodne konference, ki jo je pripravila Izobraževalna internacionala (*Education International*). V ospredju so bili zaposleni v visokem šolstvu in raziskovalni dejavnosti ter še posebno iz zivi, ki jim jih prinaša 21. stoletje. Med 90 udeleženci konference iz 46 organizacij in 33 držav je bila tudi Svizova predstavnica Alijana Lepšina, zaposlena na Ljubljanski Ekonomski fakulteti.

Teme konference so bile raznolike, a jih lahko povzamemo v vprašanju, kako in koliko je globalizacija lahko pravična. Vprašanje globalizacije je zdaj zelo aktualno tudi v visokem šolstvu in znanosti ter tesno povezano s t. i. begom možganov, o katerem so udeleženci precej razpravljali. Problematika bega možganov je najbolj navzoča prav v tem sektorju in je zelo kompleksna. Na konferenci so kljub temu našli nekatere poglavitne značilnosti tega pojava, a te zahtevajo nadaljnjo obravnavo. Tako so udeleženci soglašali, da morajo imeti znanstveniki in drugi visoko izobraženi strokovnjaki pravico do "migriranja" v druge države, a temeljno načelo pri tem mora biti recipročnost ter neke vrste povračilo s strani države, v katere se "možgani" stekajo in imajo zato od tega korist. Morebiti bi lahko to problematiko rešili uradni dogovori med posameznimi državami o izmenjavi strokovnjakov. Pomembno je, da v državah, ki jih najpogosteje zapuščajo strokovnjaki, pri iskanju rešitev za to težavo sodelujejo tudi sindikati. Verjetno bi bilo koristno za drugimi sektorji, ki se srečujejo z begom možganov (zlasti z zdravstvom), oblikovati skupna stališča in akcije. Učinkovito je tudi boljše sodelovanje s posameznimi vladami pri reševanju tega vprašanja.

Udeleženci mednarodne konference so se ustavili tudi ob zelo pereči problematiki akademske svobode, avtonomije visokega šolstva in znanosti ter položaja akademskega osebja. Tudi tu se dogajajo pomembni premiki in zaposleni se soočajo z najrazličnejšimi pritiski. Po nekaterih ocenah se je akademska svoboda znašla v kotu. Med glavnimi krivci za to sta pretrpano poseganje v akademijski poklic ter komercializacija visokega šolstva in znanosti. Pri slednjem prihajajo v ospredje interesi velikih korporacij ter vse večja odvisnost od prihodkov iz šolnin in drugih prispevkov študentov. Pojavljajo se tudi poskusi marginalizacije in oslabilne pomena kolektivnih pogajanj ter napadi na sindikate. V visoko šolstvo in znanost se vse bolj vpletujejo tudi kvantitativna preverjanja učinkov, kar povzroča poseben pritisk in vodi h konformizmu ter pretrpani prilagodljivosti. Avtonomnost akademskega osebja se je tako znašla v nevarnosti, to pa spodbuja pojav kulture samocenzure.

Sindikati, ki so se v zadnjem času tudi sami znašli pod različnimi pritiski, se morajo še bolj potruditi za zaščito akademske svobode. V javnosti morajo spet vzpostaviti zavest, da družba potrebuje neodvisne in avtonome fakultete in akademsko osebje, saj lahko le to zagotavlja pluralizem in omogoča uspešno spoprijemanje z novimi in še neznanimi izzivi, ki jih prinaša 21. stoletje.

V sklepnem dokumentu so udeleženci konference zapisali, da se morajo vsi sindikati, člani Izobraževalne internacionalne, še tesneje povezati na nacionalni, regionalni in globalni ravni. Izmenjava izkušenj in informacij, solidarnost in skupne akcije so tisto, s čimer se bodo sindikati in njihovi člani lahko uspešno spoprijeli z znanimi in še neznanimi grožnjami globalizacije.

[pravna pisarna] Piše NADJA GÖTZ

POVRAČILO STROŠKOV ZA PREVOZ NA DELO IN Z DELA

Delavcu pripadajo poleg plače še povračila stroškov, povezana z delom (prehrana med delom, povračila stroškov za službena potovanja, terenski dodatek, prevoz na delo in z dela ...). Povračilo stroškov, povezanih z delom, tj. tudi stroškov za prevoz na delo in z dela, ureja že Zakon o delovnih razmerjih v 130. členu. Tam je zapisano, da mora delodajalec delavcu zagotoviti povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela. Tudi Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji je v 42/2. členu jasna: "Delavcem se nadomestijo stroški prevoza na delo in z dela v višini stroškov javnega prevoza. Če delavec nima možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi, je upravičen do kilometrine v višini 15 odstotkov cene motornega bencina." Iz razlage izhaja, da lahko razumemo kot javno prevozno sredstvo najracionalnejše prevozno sredstvo (beri: najkrajšo pot in najcenejši prevoz). Tudi Kolektivna pogodba za vzgojo in izobraževanje v RS je v 107. členu zelo jasna: "Delavcu se nadomestijo stroški prevoza na delo in z dela v višini stroškov javnega prevoznega sredstva. Do povračila so upravičeni vsi delavci, katerih bivališče je oddaljeno od delovnega mesta 1 kilometer po najkrajši poti. Če prevoz z javnim sredstvom ni možen, se delavcu prizna znižana kilometrina v višini 15 odstotkov cene super bencina. Delavcu se priznajo stroški za prevoz na delo in z dela za vsak dan prisotnosti na delu." Uredba o višini povračil stroškov, povezanih z delom, in drugih dohodkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo, pa pogojuje upravičenost le s tem, da je postaja (običajnega prebivališča) oddaljena od mesta opravljanja dela vsaj en kilometer.

Delavec je dolžan delodajalcu sporočiti le točen naslov bivanja (sproti mora sporočiti tudi vse nadaljnje spremembe bivališča), delodajalec pa mora izplačati ustrezno višino povračila (se pozanimati, koliko stane javni prevoz, če obstaja, oziroma mora ugotoviti razdaljo od kraja bivališča do delovnega mesta in na podlagi tega izračunati znižano kilometrino). Če ima delavec prijavljenočasno prebivališče, se domneva, da prebiva na časnem prebivališču, zato se mu povrnejo stroški za prevoz na delo in z dela od časnega prebivališča.

Upravičenost do stroškov za prevoz na delo in z dela je potrjena tudi sodna praksa. Zaveza je stališče, da se stroški, povezani z delom (stroški za prehrano med delom, prevoz na delo in z dela, terenski dodatek), izplačujejo, če res nastanejo (tj. dejanski prihod na delo). Namen izplačila teh stroškov je jasen, saj gre za povračilo stroškov, ki so povezani z delom in v celoti bremenijo delodajalca.

[predstavitve]

OBMOČNI ODBOR ŠMARJE PRI JELŠAH

Desni breg reke Sotle, ki se globoko zajeda v Kozjansko in pod Boč, pripada danes petim občinam: Bistrici ob Sotli, Kozjemu, Podčetrtku, Šmarjam pri Jelšah, Rogaški Slatini in Rogatcu. Šolstvo ima tu že dolgo tradicijo, zdaj deluje na petih osnovnih 13 vzgojno-izobraževalnih zavodov. V njih ustvarja približno 600 zaposlenih, od tega jih je kar 531 Svizovih članov. Sindikalne organizacije posameznih zavodov s tega območja so povezane v Območni odbor Šmarje pri Jelšah. Odbor ima 13 članov, ki usmerjajo, usklajujejo in uresničujejo sindikalne naloge. Predsednica območja sem Veronika Kajba, učiteljica na Osnovni šoli Podčetrtek.

Temeljna naloga našega območnega odbora je ohraniti vez članov z Glavnim odborom Sviza. Druga nič manj pomembna naloga pa je razvijati in poglobljati sindikalne vrednote med člani. Mednje vsekakor spadajo solidarnost in skrb za spoštovanje pravnega reda zaposlenih, na območnem odboru pa namenimo precej truda tudi športno-rekreativni dejavnosti ter kulturni in razvedrilni. Vsako leto razdelimo tudi finančna sredstva, s katerimi razpolagamo. Približno 30 odstotkov vsega denarja razdelimo kot solidarnostne pomoči, polovico namenimo športno-rekreativnim, kulturnim in sprostitvenim dejavnostim, 20 odstotkov pa delovanju vsega območnega odbora.

Redno se udeležujemo akcij, ki jih pripravljajo Glavni odbor. Območni odbor Šmarje pri Jelšah že vrsto let omogoča članicam in članom brezplačno kopanje v Termah Olimia in v Termah Rogaška Slatina. Vsako prvo oktobrsko soboto pripravimo praznovanje svetovnega dneva učiteljev, ki je vsako leto bolj obiskano. Uporabljamo tudi štiri apartmaje (na Pagu in v Stinici), ki so last občin, namenjeni pa so letovanju zaposlenih v šolstvu. Če je treba, pomagamo pri organizaciji smučanja. Zadnje leto smo povezani tudi z Obsoletjeljsko-povsokim društvom za boj proti raku.

Vsi člani našega območnega odbora se trudimo delati tako, da bi Svizovi člani začutili in se še bolj zavedli, da je članstvo v sindikatu koristno in nujno, če želimo ohraniti ali zboljšati naš položaj v družbi. Hkrati želimo članom omogočiti, da porabijo del svoje članarine v sklopu ponujenih dejavnosti in druženja. Tako tudi pripomremo h krepitevi stanovske pripadnosti šolnikov. Le-te ni nikoli preveč.

Veronika Kajba